

Verktøyark

Kommer besøket fra Den kulturelle skolesekken (DKS) som en overraskelse på deg noen ganger? Eller trenger du noen tips til hvordan du kan arbeide med DKS-opplevelsene sammen med elevene?

I dette verktøyarket finner du forslag til metoder du kan ta i bruk, uansett om du har dårlig, sånn passe eller god tid til forberedelser.



Den kulturelle
skolesekken



Hjelp! DKS kommer. Hva gjør jeg?

Av: Tone Cronblad Krosshus og Elisabeth Hovde Johannesen

Det finnes dessverre ingen oppskrift på hvordan et DKS-besøk kan gjøres morsomt, lærerikt og relevant. Alle kunstverk er unike og kunstmøter oppstår i samspill mellom kunstverk, elever og lærere.

Her får du likevel noen *forslag* til hvordan du kan ramme inn disse møtene, avhengig av hvor mye tid du har.



Elever på konsert med "Du og jeg og vi 2-3-4" i Larvik kommune.

Innhold

Hjelp! DKS kommer. Hva gjør jeg? 1

Du har dårlig tid! 2

- Forslag 1: «Bruk et ark» 2
- Forslag 2: «Ta en prat» 2
- Forslag 3: «Bruk tavla» 2

Du har sånn passe tid. 2

- Forslag 1: «Hva handler det om?» 2
- Forslag 2: «For en følelse!» . 2
- Forslag 3: «Vær konkret!» 3

Du har et hav av tid 3

- Forslag 1: «Hva har dette med oss å gjøre?» 3
- Forslag 2: «Enten – eller ...» 3
- Forslag 3: «Hvis jeg var en annen» 4
- Egne notater: 4

Prosjektinformasjon 5

- Artikkelforfattere 5
- Kulturtanken 5

Du har dårlig tid!

Du fikk vite for 15 minutter siden at DKS kommer på besøk i dag.

Forslag 1: «Bruk et ark»

Før:

- Del ut et blankt ark til elevene.
- Be dem skrive tittelen på DKS-besøket.
- Gi dem 5 minutter til å skrive ned hva de tror skal skje.

Etter:

- Be elevene ringe rundt ett ord som de synes passet.
- Gi dem en Post-it-lapp hvor de skriver ned det ordet de har satt ring rundt. Skriv tittelen midt på tavla og be elevene henge opp sin Post-it-lapp rundt.
- Start dialog.

Forslag 2: «Ta en prat»

Før:

- Si tittelen på DKS-besøket og fortell elevene hvilket kunstuttrykk det er som kommer! Fortell ALT du vet om det kunstuttrykket. Vær ærlig på at du ikke vet noe mer.
- Del elevene i grupper på fire, og be dem snakke om hva de selv vet om kunstuttrykket.

Etter:

- La elevene igjen sette seg i grupper. Be dem svare på spørsmålet: «Hva overrasket oss?».
- Start klasseromsdialog.

Forslag 3: «Bruk tavla»

Før:

- Skriv tittelen på DKS-besøket midt på tavla, og lag et assosiasjonskart sammen med elevene.
- LA STÅ!

Etter:

- Observer tavla sammen. Les høyt alle ordene som står der.
- Bli enig med elevene om fem av ordene som kan relateres til besøket. Diskuter hvorfor.
- Bruk de fem ordene i dialogen.

Du har sånn passe tid.

Du får greie på at DKS kommer på besøk om tre dager

Forslag 1: «Hva handler det om?»

Før:

- Skaff informasjon om kunstner/kunstverk sammen med elevene! Du kan også dele elevene inn i grupper og gi dem ulike oppdrag.
- Oppsøk rommet hvor møtet skal skje, sammen med elevene. Aktiver førkunnskaper og forestillinger hos elevene om hva de tror kommer til å skje.
- Gi elevene konkrete oppdrag som de skal se etter under selve besøket. Eksempler kan være å lete etter lyder, karakterer, handlinger, kostymer, ansiktsuttrykk, teksturer, former, ting og følelser. Kan noen legge merke til noe de tror at ingen andre ser?

Etter:

- Led en samtale med utgangspunkt i følgende spørsmål:
 - Hva skjedde?
 - Hva så du?
 - Hva la du merke til?
 - Hva hørte du?
 - Hva tenkte du?
 - Hva følte du?
- Prøv i fellesskap å finne ut av: Hva handlet dette om?
- Hvordan kan tematikkene utforskes videre i andre fag?

Forslag 2: «For en følelse!»

Før:

- Velg 2 eller 3 følelser DKS-besøket omhandler (for eksempel forelskelse, sjalusi, ensomhet).
- Be elevene utforske disse følelsene med kroppene sine. Hvordan ser en person som er ensom/sjalu/forelska ut?
- Velg en av følelsene. Be elevene stå i «frys» mens de uttrykker følelsen. Etter 5 sekunder sier du «skift». Elevene skal da finne et annet kroppslig uttrykk for den samme følelsen. Si «skift» igjen, og så videre.
- Start en dialog om følelsene dere har utforska.

Etter:

- Skriv opp tittelen på DKS-produksjonen og følelsene dere har utforska.

Individuelt:

- La elevene velge seg EN følelse. Be dem skrive ned hvordan denne følelsen kom til uttrykk i DKS-besøket.

Eks: «Jeg tenkte på ensomhet da ...»

I grupper:

- La elevene som har valgt lik følelse få sitte sammen. Elevene leser opp sine setninger. Gruppen lager fire nye setninger som definerer følelsen. Eks: «Ensomhet er ...»

I plenum:

- Gruppene presenterer sine påstander for klassen.

Forslag 3: «Vær konkret!»

Før:

- Ta med deg konkrete gjenstander som skal utforskes i forkant av besøket. Fortell om hvilket kunstuttrykk som kommer, men ikke noe mer.
- Del inn i grupper på 3-5 elever. Del ut en gjenstand til hver av gruppene. La elevene utforske gjenstanden ved å aktivere sansene.
- La dem utforske gjenstanden med tankene:
 - Hvor har jeg sett slike før?
 - Hva brukes den til?
 - Av hvem? Når? Hvordan?
- Be elevene diskutere hva gjenstanden kan ha med besøket å gjøre?

Etter:

- Be elevene om å kople DKS-opplevelsen til gjenstanden ved å:
 - Ta bilde av gjenstanden og skrive ned sin opplevelse av DKS-besøket.
 - Diskutere hvordan gjenstanden kan ses som symbol for kunstverket.
 - Reflektere over hvorfor kunstnerne valgte å ha med denne gjenstanden (eller ikke).
 - Gjenfortelle DKS-besøket gjennom gjenstandens perspektiv.

Du har et hav av tid ...

Du fikk vite om DKS-besøket allerede ved skolestart og har lagt det inn i årsplanen

Forslag 1: «Hva har dette med oss å gjøre?»

Før:

- Utforsk sammen med elevene:
 - Hvorfor kommer DKS til oss?
 - Hva vil kunsten fortelle oss?
 - Hvordan vil kunstnerne fortelle oss det?
 - Hvorfor kommer vi til å synes at dette er interessant?

Etter:

- Utforsk videre sammen med elevene:
 - Hva ville kunsten fortelle oss?
 - Hvorfor handler dette DKS-besøket om oss?
- Ta kontakt med en annen klasse som skal oppleve samme DKS-produksjon. Oversikten ligger på dks.no. Møt dem på Zoom eller Teams. Fortell dem hvorfor DKS-besøket passet så godt til akkurat dere. Be dem om å gjøre det samme til en annen klasse.

Forslag 2: «Enten – eller ...»

Før:**Alternativ 1:**

- Send brev til elevene i posten fra en oppdikta karakter. Brevet skal inneholde «triggere» som har med tematikken eller kunstformen til DKS-besøket å gjøre.

Alternativ 2:

- Finn en ekspert (på tematikken eller kunstuttrykket) i ditt lokalmiljø som kan komme på besøk.

Etter:**Alternativ 1:**

- Be elevene skrive en anmeldelse av besøket som de sender til den oppdikta karakteren.

Alternativ 2:

- Be elevene sende et brev til eksperten hvor de formulerer noen tanker om måten tematikken blei behandla på, i DKS-besøket.

Forslag 3: «Hvis jeg var en annen»

Egne notater:

Før:

- Lat som om klassen er en fiktiv gruppe (for eksempel en jury, en sirkustrupp, en hjelpeorganisasjon, fabrikkarbeidere, vikinger, eller lignende). La elevene lage seg fiktive karakterer som hører hjemme i dette fellesskapet.
- La elevene utforske gruppa og de fiktive karakterene på ulike måter. De kan for eksempel lage en podkast, skrive dagbok, lage et TV-program, en plakat eller skissere et oversiktskart.

Etter:

- Be elevene bearbeide kunstuttrykket som om de var den fiktive karakteren.
 - Hvordan ville karakteren ha reagert?
 - Hva ville den ha gitt av tilbakemeldinger?
- La elevene utforske DKS-opplevelsen som om de var den fiktive karakteren. De kan for eksempel skrive en klage, en anmeldelse eller lage en nyhetssak.



Alle skoleelever får oppleve profesjonell kunst og kultur i skolen. I Den kulturelle skolesekken får elevene opplevelser innenfor seks kulturuttrykk: kulturarv, film, visuell kunst, scenekunst, musikk og litteratur.

Prosjektinformasjon

Hjelp! DKS kommer. Hva gjør jeg? er produsert på oppdrag fra Kulturtanken –Den kulturelle skolesekken Norge (DKS). Teksten er et bidrag til utviklingsprosjektet *DKS på digitale læringsplattformer*. Et av tiltakene i prosjektet er å tilgjengeliggjøre innhold fra og om DKS i læringsplattformer som benyttes av elever og lærere i opplæringen. Innholdet består av informasjon, relevante verktøy til bruk i klasserommet, og kunst- og kulturfaglige artikler.

Artikkelforfattere

Krosshus og Johannesen er ledere av Forskningsgruppen for estetiske læreprosesser ved Universitetet i Sørøst-Norge.

Tone Cronblad Krosshus er førstelektor i drama og teater ved Universitetet i Sørøst-Norge. Der underviser hun i drama, teater og estetiske læreprosesser på lærerutdanningene. Hennes forsknings- og utviklingsområder er anvendt teater, kunst som kunnskap, estetiske læreprosesser, estetisk praksis som demokratisk danning og kunstformidling. Krosshus er prosjektleder for piloten DKS + lærerutdanning = sant?!

Elisabeth Hovde Johannesen er førstelektor i norsk ved Universitetet i Sørøst-Norge. Her underviser hun i norskfaglige emner på lærerutdanningene, med særlig vekt på litteraturredidaktikk og estetikk. Hennes forskningsområder er bildebøker, film, kunst, etikk, følelser og estetiske læreprosesser. Johannesen er leder av den årlige bildebokkonferansen på USN, campus Notodden, og er medlem av prosjektgruppen DKS + lærerutdanning = sant?!

Kontaktinformasjon

Tone Cronblad Krosshus.

E-post: Tone.C.Krosshus@usn.no

Elisabeth Hovde Johannesen

E-post: Elisabeth.H.Johannesen@usn.no

Kulturtanken

Kulturtanken –Den Kulturelle skolesekken Norge, er en statlig fagetat for kunst og kultur til barn og unge. Kulturtanken har det nasjonale ansvaret for Den kulturelle skolesekken og er underlagt Kulturdepartementet, som i arbeidet med DKS samarbeider med Kunnskapsdepartementet.

Kontaktinformasjon

Bente Aasheim.

E-post: baa@kulturtanken.no

Foto

Erik Brandsborg, Kulturtanken.

Side 1: Konsert med «Du og jeg og vi 2-3-4» under Marked for musikk i Larvik (2021)

Side 4: Ikoner for kunst- og kulturuttrykk i DKS, Kulturtanken.

Finn flere ressurser på våre nettsider:

www.kulturtanken.no

www.dks.no